การประเมินและพัฒนาการจัดกิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียน : กรณีศึกษาในโรงเรียนที่รับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

The School Health Program Evaluation and Development : Study in Teaching Experience's School for Students in The Institute of Physical Education Lampang Campus

รศ.อุบาทรณ์ คงอุไร และคณะ
สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ตอนได้แก่การประเมินผลการจัดกิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียนและการพัฒนาการจัดกิจกรรมโครงการสุขภาพโรงเรียนที่นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปางไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตอนที่ 1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการจัดกิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียน ที่นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปางฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยทำการศึกษาจากกลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและอาจารย์พี่เลี้ยง ในปีการศึกษา 2551 จำนวน 77 คน และจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 52 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านนโยบายการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2. การบริหารจัดการด้านสุขภาพในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ด้านบริการสุภาพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ด้านการสอนสุขศึกษาในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ความต้องการทักษะความสามารถของนักศึกษาพลศึกษาในการฝึกปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มี

ความคิดเห็นต่อความต้องการทางด้านทักษะความสามารถของนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2

จากรายงานการประเมินผลการจัดกิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียน คณะผู้วิจัยได้นำมาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อวางแผนการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาทักษะและความสามารถเพิ่มเติมให้กับนักศึกษา จากนั้นจึงประเมินผลการพัฒนาการจัดกิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียนของนักศึกษา โดยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ พี่เลี้ยง ในปีการศึกษา 2552 จำนวน 58 คน และนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 43 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาความรู้ความสามารถในการพัฒนากิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียน ทั้ง 3 องค์ประกอบได้แก่การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ การบริการสุขภาพและการสอนสุขศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษา เห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก
2. การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพครู มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก
3. การพัฒนาด้านการจัดทำโครงการ มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก
4. การพัฒนาการจัดทำการวิจัยในชั้นเรียน มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก
5. การประเมินระดับความพึงพอใจในผลของการจัดกิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียน มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก

Abstract

This research consisted of two parts as followed:

Part 1.

The purpose of this research was to evaluate the school health program activities in schools that accepted the students from the Physical Education Institute Lampang Campus as teacher trainees for Work Experience Practice by the studying the population were 39 administrators 39 and supervising teachers and 52 teacher trainee students. The tool used in collecting the data was a questionnaire concerning the school health program activities. The research findings were:

1. The perception concerning of the school health policies according to the administrators, supervising teachers and students was form significantly different at the .05 level

2. The opinions concerning the administration of the school health program according to the administrators, the supervising teachers and students were found significantly different at the .05 level

3. The opinions of the administrators, the supervising teachers and the students concerning the management of the healthful school environment were found no significant differences at the .05 level

4. For the health service, the opinions of the administrators, supervising teachers and students differed were found significantly different at the .05 level

5. For school health education, the opinions of the administrators, supervising teachers and students were found no significant differences at the .05 level

6. The opinions concerning the need for skills and abilities of physical education students in the work experience practice in school health programs among the administrators, the supervising teachers and students were found no significant differences at the .05 level

Part 2.

From the school health program reports, the research team ranked the problems according to their levels of importance to plan for a workshop to develop additional skills and abilities for students by specifying the framework for the workshop seminar for the students and supervising teachers from the work experience practice school network then evaluated the developments of students in the school health program activity execution by asking the opinions of the administrators and the supervising teachers totaled 58 persons and 43 teacher trainee students and found that:

1. The development of knowledge and abilities in the development of school health program activities in all three factors, according to the opinions of the administrators, the supervising teachers and the students was at the level high.

2. The development of other knowledge and abilities essential to the teacher profession was at the level High.

3. The development in the project execution was at the level high.

4. The development in the classroom research was at the level high.

5. The opinion's satisfaction of school health program activity execution was at the high level.

ตอนที่ 1 การประเมินผลการจัดกิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียนที่รับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตลำปางในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นนโยบายสำคัญที่รัฐบาลนำมาใช้เป็นแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ซึ่งเป็นกลไกของการพัฒนาระบบสุขภาพอย่างครบวงจร การจะสร้างความรู้เพื่อให้คนเกิดพฤติกรรมสุขภาพแบบยั่งยืนนั้นเริ่มตั้งแต่การเลี้ยงดูภายในครอบครัว จนมาถึงระบบโรงเรียนภายใต้กระบวนการดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน (School Health Program) ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนพร้อมที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต การจัดดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน เป็นหน้าที่ที่ทุกคนในโรงเรียนจะต้องร่วมมือกันให้โรงเรียนสามารถใช้ศักยภาพทั้งหมดที่มีอยู่เพื่อพัฒนาสุขภาพของนักเรียน บุคลากรในโรงเรียนตลอดจนครอบครัวและชุมชนให้เกิดผลดีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องเหมาะสม โรงเรียนจะต้องดำเนินงานโครงการสุขภาพอย่างครอบคลุมทั้ง 3 ด้านคือ การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ การจัดบริการสุขภาพและการจัดการเรียนการสอนสุขศึกษา ในการบริหารงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนผู้บริหารต้องให้ความสำคัญต่อโครงการสุขภาพในโรงเรียน รวมถึงครูผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่องานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนซึ่งมักได้แก่ครูสุขศึกษาและ / หรือครูพลศึกษาจะต้องมีความรู้ในเรื่องการดูแลและส่งเสริมสุขภาพรวมทั้งมองเห็นความสำคัญของการดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนที่จะช่วยพัฒนาสุขภาพที่ดีให้กับเด็กทำให้เด็กมีสุขภาพที่ดี มีสวัสดินิสัยในการบริโภค มีการออกกำลังกาย มีการพักผ่อนหย่อนใจสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี ฯลฯ หรือที่เรียกว่ามีพฤติกรรมสุขภาพดี

สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง ได้ตระหนักถึงความสำคัญในหลักการและนโยบายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพประกอบกับสถาบันมีบทบาทหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตให้ออกไปปฏิบัติหน้าที่ครูพลศึกษา และ/หรือ ครูสุขศึกษา จึงจัดให้มีกระบวนการฝึกปฏิบัติงานเพื่อสร้างเสริมทักษะการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสุขภาพให้แก่นักศึกษา ด้วยการกำหนดให้นักศึกษามีประสบการณ์ตรงผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการประเมินผลกิจกรรมโครงการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนซึ่งมีลักษณะสำคัญ 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ การบริการสุขภาพและการสอนสุขศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนที่รับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อให้ทราบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน ปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงานและนำผลที่ได้รับจากการประเมินโครงการมาพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาให้มีความรู้ความสามารถและเพิ่มทักษะด้านการจัดโครงการส่งเสริมสุขภาพให้มีความพร้อมก่อนเริ่มการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินผลการจัดกิจกรรมโครงการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนที่นักศึกษาสถาบันการ

พลศึกษา วิทยาเขตลำปาง ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับนโยบายด้านการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการด้านสุขภาพในโรงเรียนที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

3. เพื่อศึกษาปัจจัยเสริมที่มีต่อโครงการสุขภาพและกิจกรรมโครงการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

4. เพื่อศึกษาความต้องการ ด้านความรู้ความสามารถของนักศึกษาในการจัดกิจกรรมโครงการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน

5. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาในการจัดกิจกรรมโครงการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจการดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนที่รับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่โรงเรียนที่รับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในปีการศึกษา 2550-2551 จำนวน 7 จังหวัด รวม 39 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากประชากรทั้งหมดจำนวน 129 คน โดยคณะผู้วิจัยเลือกศึกษาข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนละ 1 คน อาจารย์พี่เลี้ยงโรงเรียนละ 1 คน และนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลโครงการ การจัดดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน ในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อกำหนดขอบข่ายในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุม

2. ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบประมาณค่าตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Rating Scales) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบตามความรู้สึกที่แท้จริง

3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ดังนี้คือ ท่านอาจารย์ธเนศ ต่วนชะเอม อดีตนายกสมาคมนักวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกษม นครเขตต์ นักวิชาการอิสระด้านการส่งเสริมสุขภาพ สำนักงานสร้างเสริมสุขภาพ และอาจารย์ดร. จิติมา กตัญญู แห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและระเบียบวิธีวิจัย จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาจำนวน 20 คน และนำกลับมาวิเคราะห์ความถูกต้อง พร้อมทั้งหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาช ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.81

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การประเมินผลการจัดกิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียน คณะผู้วิจัยใช้แบบสอบถามทั้งหมด เพื่อใช้สอบถามผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 เพื่อประเมินนโยบายการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน

การบริหารจัดการด้านสุขภาพในโรงเรียน การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ การบริการสุขภาพสุขศึกษาในโรงเรียนและความต้องการด้านทักษะความสามารถในการฝึกปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนของนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

1. คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้องของการตอบคำถาม

2. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาลงรหัสเพื่อนำไปประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows

สถิติที่ใช้

1. วิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ซึ่งใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายเป็น 3 ระดับ ดังนี้ (ธเนศ ต่วนชะเอม. 2549)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.68-5.00 หมายถึง มีความเห็นอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34-3.67 หมายถึง มีความเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-2.33 หมายถึง มีความเห็นอยู่ในระดับ น้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ขอนำเสนอผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาที่มีต่อการรับรู้เกี่ยวกับนโยบายด้านการส่งเสริมสุขภาพตามสภาพจริงในโรงเรียน

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษา ที่มีต่อการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดกิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียนตามสภาพจริงในปัจจัยหลัก 4 ด้าน ได้แก่

2.1 การบริหารจัดการด้านสุขภาพในโรงเรียน

2.2 การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ

2.3 การบริการสุขภาพ

2.4 การสอนสุขศึกษาในโรงเรียน

3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษา ที่มีต่อทักษะความสามารถของนักศึกษาพลศึกษา ในการฝึกปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษา ต่อการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพเกี่ยวกับนโยบายด้านการส่งเสริมสุขภาพตามสภาพจริง

กิจกรรมการดำเนินงานการส่งเสริมสุขภาพตามสภาพจริงในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น μ	
	ผู้บริหาร อ. พี่เลี้ยง	นักศึกษา
ด้านนโยบายการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน	4.20	3.64
p < 0.5	t	3.42*
การบริหารจัดการด้านสุขภาพในโรงเรียน	4.31	3.58
p < 0.5	t	12.39*
ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ	4.34	3.62
p > 0.5	t	4.10
ด้านการบริการสุขภาพ	4.19	3.53
p < .05	t	3.61*
ด้านสุขศึกษาในโรงเรียน	4.03	3.78
p > .05	t	4.68

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษา ที่มีต่อความต้องการทักษะความสามารถในการฝึกปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ความต้องการทักษะความสามารถในการฝึกปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน โดยเฉพาะการบริการสุขภาพอนามัย กิจกรรมการออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ	ระดับความคิดเห็น μ	
	ผู้บริหาร อ. พี่เลี้ยง	นักศึกษา
1. ทักษะการเขียนโครงการเพื่อการพัฒนาสุขภาพ และ / หรือ กิจกรรมนันทนาการ	3.71	3.71
2. ทักษะการเขียนโครงการเพื่อพัฒนาการกีฬาและการออกกำลังกาย	3.87	3.75

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ความต้องการทักษะความสามารถในการฝึกปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนโดยเฉพาะการบริการสุขภาพอนามัย กิจกรรมการออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ	ระดับความคิดเห็น μ	
	ผู้บริหาร อ. พี่เลี้ยง	นักศึกษา
3. ทักษะการผลิตสื่อการเรียนการสอนพลศึกษาและสุขศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น	3.60	3.67
4. ความสามารถในการบริหารและการจัดการในโครงการหรือกิจกรรมที่รับผิดชอบ	3.77	3.75
5. ความสามารถด้านการพัฒนาการสอนและการจัดกิจกรรมการกีฬา	3.95	3.94

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ความต้องการทักษะความสามารถในการฝึกปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนโดยเฉพาะการบริการสุขภาพอนามัย กิจกรรมการออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ	ระดับความคิดเห็น μ	
	ผู้บริหาร อ. พี่เลี้ยง	นักศึกษา
6. ความสามารถด้านการพัฒนาการสอนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ	3.91	3.81
7. ความสามารถในการใช้เครื่องมือเสริมสร้างและทดสอบสมรรถภาพทางกาย	3.87	3.83
8. ความสามารถในการประเมินสุขภาพนักเรียน	3.75	3.79
9. ทักษะการจัดทำโครงการและการดำเนินงานโครงการด้านการกีฬาการส่งเสริมสุขภาพและนันทนาการ	3.96	3.83

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ความต้องการทักษะความสามารถในการฝึกปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน โดยเฉพาะการบริการสุขภาพอนามัย กิจกรรมการออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ	ระดับความคิดเห็น μ	
	ผู้บริหาร อ. พี่เลี้ยง	นักศึกษา
10. ความสามารถในการแก้ปัญหาและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.73	3.83
p > .05	t	0.18

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลได้ดังนี้

การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพตามสภาพจริงในโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษา ในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

1. ด้านการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนที่รับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามสภาพจริง ในด้านนโยบายการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การบริหารจัดการด้านสุขภาพในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ด้านบริการสุภาพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ด้านการสอนสุขศึกษาในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ความต้องการทักษะความสามารถของนักศึกษาพลศึกษาในการฝึกปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน โดยเฉพาะการบริการสุขภาพอนามัย การจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีความคิดเห็นต่อความต้องการทางด้านทักษะความสามารถของนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งทั้งผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษามีความต้องการด้านทักษะความสามารถในการฝึกปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 การพัฒนาการจัดกิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียนของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตลำปาง ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

บทนำ

จากรายงานการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพทั้งหมดในโรงเรียน ประกอบกับความคิดเห็นจากทางโรงเรียนในด้านความต้องการเกี่ยวกับทักษะความสามารถของนักศึกษา คณะผู้วิจัยได้นำมาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อวางแผนการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาทักษะและความสามารถเพิ่มเติมให้กับนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้นำไปพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพให้กับเด็กนักเรียนตามกรอบการดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ตามลำดับความสำคัญดังนี้

1. การพัฒนาด้านความรู้ความสามารถในการพัฒนากิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียนทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ การบริการสุขภาพและการสอน สุขศึกษา

2. การพัฒนาด้านการส่งเสริมสุขภาพสุขศึกษาและบริการสุขภาพโรงเรียน

3. การพัฒนาด้านการกีฬาและการออกกำลังกาย

4. การพัฒนาด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ

5. การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพครู

6. การพัฒนาด้านการจัดทำโครงการส่งเสริมสุขภาพ กีฬา การออกกำลังกายและนันทนาการ

7. การพัฒนาการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน

จากนั้นคณะผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการจัดการฝึกอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้กับนักศึกษาร่วมกับโรงเรียนเครือข่ายปฏิบัติการสอน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ระหว่างวันที่ 21-23 มกราคม 2552 ณ ห้องประชุมสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง โดยกำหนดหัวข้อในการฝึกอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้สอดคล้องกับปัญหาที่พบจากการประเมินดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาการเรียนการสอนทางพลศึกษาตามกรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย รศ.ดร. กรรวี บุญชัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดย อาจารย์อุมาภรณ์ คงอุไร คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง

3. การส่งเสริมสุขภาพนักเรียนตามกรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานโดย รศ.ดร. กรรวี บุญชัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. การออกแบบการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนทางพลศึกษา สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย อาจารย์ ดร.ไพเราะ อังศุสุกนฤมล คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตลำปาง

5. กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาสุขภาพของนักเรียนในชั้นเรียน โดยอาจารย์สุดยอด ชมสะห้าย คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเชียงใหม่และอาจารย์พรรณิภา กาวิละ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง

6. การจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียน

และหลักการเขียนโครงการ โดยอาจารย์อุมาภรณ์ คงอุไร อาจารย์วิภาวรรณ ปัญจรัตน์ และอาจารย์ ดร.ไพะราะ อังศุสุกนฤมล สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง

ภายหลังเสร็จสิ้นการอบรมเชิงปฏิบัติการได้ให้นักศึกษา เข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียนเครือข่าย จากนั้นจึงประเมินผลการพัฒนาการจัดกิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียนของนักศึกษา โดยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินและติดตามผลของการพัฒนาการจัดกิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียน ของนักศึกษาภายหลังการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการไปใช้ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่รับนักศึกษา เข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาในการพัฒนาการจัดกิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ/หรืออาจารย์ใหญ่และอาจารย์พี่เลี้ยงที่สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปางได้ส่งนักศึกษาออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในปีการศึกษา 2551 โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมดจำนวน 101 คน

วิธีการสร้างเครื่องมือ

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ท (Likirt Type) 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถามครอบคลุมความรู้ความสามารถของนักศึกษา ดังนี้

(1) ความรู้ความสามารถในการฝึกปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1.1 ด้านการพัฒนากิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียน

1.2 ด้านการส่งเสริมสุขภาพสุขศึกษาและการบริการอนามัยโรงเรียน

1.3 ด้านการกีฬาและการออกกำลังกาย

1.4 ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ

1.5 ด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพครู

(2) ด้านการจัดทำโครงการ (ส่งเสริมสุขภาพ กีฬา การออกกำลังกายและนันทนาการ)

(3) ด้านการจัดทำการวิจัยในชั้นเรียน

(4) ความพึงพอใจต่อผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง

2. คณะผู้วิจัยได้แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของข้อกระทงคำถามต่าง ๆ และระเบียบวิธีวิจัย ประกอบด้วย อาจารย์ธเนศ ต่วนชะเอม อดีตนายกสมาคมวิจัยแห่งประเทศไทย ผศ.ดร.เกษม นครเขตต์ นักวิชาการอิสระจากสำนักงานสร้างเสริมสุขภาพ และอดีตประธานสาขาการส่งเสริมสุขภาพแห่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รศ.ดร.กรกวี บุญชัย

แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และอาจารย์ดร. จิตติมา กตัญญู แห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว โดยคณะผู้เชี่ยวชาญในข้อ 2 ไปทดลองใช้ (Try- Out) กับอาจารย์และนักศึกษาในสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเชียงใหม่ จำนวน 20 คน อาจารย์ในสถานฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 คน รวม 30 คน

4. นำมาวิเคราะห์ความถูกต้อง พร้อมทั้งหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาช ได้ค่าความเชื่อมั่น = .832

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม เป็นรายข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดให้

มากที่สุด ให้คะแนน = 5 คะแนน
มาก ให้คะแนน = 4 คะแนน
ปานกลาง ให้คะแนน = 3 คะแนน
น้อย ให้คะแนน = 2 คะแนน
น้อยที่สุด ให้คะแนน = 1 คะแนน

2. วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยคำนวณจากคะแนนเป็นรายข้อ โดยใช้เกณฑ์แปลความหมายดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ขอนำเสนอผลการวิจัยการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาที่มีต่อ

1. ความรู้ความสามารถในการฝึกปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1.1 ด้านการพัฒนากิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียน

1.2 ด้านการส่งเสริมสุขภาพ สุขศึกษาและการบริการอนามัยโรงเรียน

1.3 ด้านการกีฬาและการออกกำลังกาย

1.4 ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ

1.5 ด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพครู

2. ด้านการจัดทำโครงการ (ส่งเสริมสุขภาพ กีฬา การออกกำลังกายและนันทนาการ)

3. ด้านการจัดทำการวิจัยในชั้นเรียน

4. ความพึงพอใจต่อผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปาง

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาที่มีต่อความรู้ความสามารถในการฝึกปฏิบัติงาน

ความรู้ความสามารถของนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติงาน	ผู้บริหาร / ตัวแทน	อาจารย์พี่เลี้ยง	นักศึกษา
	μ		
ด้านความรู้ความสามารถในการพัฒนากิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียน	3.68	3.56	4.00
ด้านการส่งเสริมสุขภาพสุขศึกษาและบริการสุขภาพโรงเรียน	3.80	3.80	3.94
การพัฒนาด้านการกีฬาและการออกกำลังกาย	4.32	3.95	4.66
ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.70	3.32	4.03
ด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพครู	3.70	3.59	4.23

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ความรู้ความสามารถของนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติงาน	ผู้บริหาร / ตัวแทน	อาจารย์พี่เลี้ยง	นักศึกษา
	μ		
ด้านการจัดทำโครงการกีฬาสุขภาพและนันทนาการ	3.56	3.55	4.19
ด้านการจัดทำการวิจัยในชั้นเรียน	3.48	3.33	4.13

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจต่อผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ การออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการของนักศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ความพึงพอใจต่อผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนของนักศึกษา	ผู้บริหาร / ตัวแทน	อาจารย์พี่เลี้ยง	นักศึกษา
	μ		
1. การจัดกิจกรรมทางด้านกีฬา	4.10	4.08	4.38
รวม (μ = 4.21 , σ = .65)			

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ความพึงพอใจต่อผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนของนักศึกษา	ผู้บริหาร / ตัวแทน	อาจารย์พี่เลี้ยง	นักศึกษา
	μ		
2. การจัดกิจกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพ	3.82	3.74	4.17
รวม (μ = 3.95 , σ = .62)			
3. การจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.70	3.77	4.15
รวม (μ = 3.92 , σ = .65)			
4. ทักษะการจัดทำโครงการและการรายงานผลการดำเนินโครงการ	3.48	3.61	4.21
5. ทักษะการจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียน	3.56	3.30	4.14

สรุป

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการพัฒนากิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้ดังนี้

1. การพัฒนาความรู้ความสามารถในการพัฒนากิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียนทั้ง 3 องค์ประกอบ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษา เห็นว่าอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับความสามารถจากการพัฒนา ดังนี้

1.1 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ ได้แก่

- มีความร่วมมือในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน
- กระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนรักษาความสะอาด
- มีความสร้างสรรค์ในการพัฒนาภูมิทัศน์บริเวณสถานที่ที่รับผิดชอบ

1.2 ด้านการบริการสุขภาพ ได้แก่

- มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมกีฬาสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและโรงเรียน
- สามารถสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพกายและนันทนาการให้กับนักเรียน
- ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนและผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน
- สามารถให้บริการตรวจสุขภาพขั้นพื้นฐานแก่เด็กนักเรียน

1.3 ด้านการสอนสุขศึกษา ได้แก่

- มีวิธีการชักจูงให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน

- มีเทคนิควิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษาและสุขศึกษาที่หลากหลายและทันสมัย

- มีความสามารถในการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ

2. การพัฒนาด้านการส่งเสริมสุขภาพสุขศึกษาและการบริการสุขภาพโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ พี่เลี้ยงและนักศึกษาเห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับความสามารถจากการพัฒนาการ ดังนี้

2.1 มีความสามารถในการทดสอบสมรรถภาพทางกายสำหรับเด็ก

2.2 เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในด้านการดูแลสุขภาพ

2.3 ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพแก่เด็กนักเรียน

2.4 มีความสามารถในการจัดกิจกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพ สุขศึกษาและการบริการอนามัยโรงเรียน

2.5 มีการจัดกิจกรรมที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพให้กับเด็กนักเรียน

2.6 มีความรู้ความสามารถในการสอนสุขศึกษา

2.7 มีความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยมาแจ้งให้กับนักเรียน

2.8 มีการสำรวจอนามัยส่วนบุคคลของนักเรียนก่อนเริ่มการเรียนการสอน

3. การพัฒนาด้านการกีฬาและการออกกำลังกาย ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษา เห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับความสามารถจากการพัฒนาดังนี้

3.1 มีความสามารถในการฝึกสอนทักษะกีฬาพื้นฐาน ได้แก่ ฟุตบอล วอลเลย์บอล กรีฑา มวย บาสเกตบอล เซปัคตะกร้อ

3.2 มีทักษะและความสามารถในการจัดการแข่งขันกีฬา

3.3 มีความสามารถจัดกิจกรรมกีฬาและการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับเด็กนักเรียนในแต่ละวัย

3.4 มีทักษะและความสามารถในการควบคุมการฝึกซ้อมกีฬาให้กับเด็กนักเรียน

3.5 มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานด้านการกีฬา

3.6 มีความเสียสละและทุ่มเทการฝึกซ้อมให้กับเด็กนักกีฬาของโรงเรียนทั้งในและนอกเวลา

4. การพัฒนาด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและนักศึกษา เห็นว่า มีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก สำหรับอาจารย์พี่เลี้ยงมีความเห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ดังนี้

4.1 มีความสามรถในการเป็นผู้นำเกมและนันทนาการ

4.2 มีความสามารถในการเป็นผู้นำการออกกำลังกายแบบแอโรบิค เช่น เต้นแอโรบิค มวยไทย แอโรบิค รำไม้พลองป้าบุญมี ฯลฯ

4.3 มีความสามารถในการจัดกิจกรรมนันทนาการที่หลากหลาย

4.4 มีความสามารถในการสอนกิจกรรมเข้าจังหวะ

5. การพัฒนาความรู้ความสามารถด้าน

อื่น ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษา เห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับความสามารถจากการพัฒนา ดังนี้

5.1 ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทอื่น ๆ ในโรงเรียนตามที่ได้รับมอบหมาย

5.2 ความรับผิดชอบในการดูแลและบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

5.3 ความรู้พื้นฐานทางด้านคอมพิวเตอร์

5.4 ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ครูประจำชั้น

5.5 ความสามารถทางด้านธุรการ

6. การพัฒนาด้านการจัดทำโครงการ (ส่งเสริมสุขภาพ กีฬา การออกกำลังกายและนันทนาการ) ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษา เห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับความสามารถจากการพัฒนา ดังนี้

6.1 มีลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมโครงการที่เหมาะสม

6.2 ความถูกต้องของรูปเล่ม

6.3 ความถูกต้องของการจัดทำโครงการ

- กิจกรรมโครงการมีความเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ
- มีการสรุปผลโครงการ
- เขียนโครงการอย่างถูกหลักการ

7. การพัฒนาการจัดทำการวิจัยในชั้นเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์พี่เลี้ยง เห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับนักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับความสามารถจากการพัฒนา ดังนี้

7.1 ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

7.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัยสอดคล้องกับปัญหาและหัวข้อเรื่องงานวิจัย

7.3 วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสม

7.4 เลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

7.5 การสรุปผลการวิจัยถูกต้องสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

7.6 มีการแปลความหมายข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

7.7 มีการคัดเลือกปัญหาการทำวิจัยที่เหมาะสม

7.8 มีการกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัย

7.9 การสร้างเครื่องมือ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหัวข้องานวิจัย

7.10 มีแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ดำเนินการ

7.11 การเขียนข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ทำให้ผู้อ่านสามารถมองเห็นประเด็นสำคัญของการต่อยอดงานวิจัย

7.12 มีการอภิปรายผลจากการวิจัยเป็นไปตามแนวคิด ทฤษฎีหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.13 มีการเขียนข้อเสนอแนะในการทำวิจัยอย่างชัดเจน

8. การประเมินความพึงพอใจของผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ การออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษา เห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับความสามารถจากการพัฒนา ดังนี้

8.1 การประเมินความพึงพอใจของผลการจัดกิจกรรมทางด้านกีฬา มีความสามารถในระดับมาก โดยเฉพาะการตัดสินกรีฑา การตัดสินกีฬา ทักษะการสอนกีฬา การควบคุมดูแลนักกีฬาในฐานะโค้ช การจัดการแข่งขันกีฬาและความเสียสละทุ่มเทต่อการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่

8.2 การประเมินความพึงพอใจของการจัดกิจกรรมด้านส่งเสริมสุขภาพ มีความสามารถในระดับมาก โดยเฉพาะการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ความรับผิดชอบต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ การจัดกิจกรรมโครงการเสริมหลักสูตรด้านสุขภาพ ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการจัดกิจกรรมทางด้านสุขภาพอื่น ๆ และความคิดสร้างสรรค์ผลงานหรือกิจกรรมในการสร้างเสริมสุขภาพของเด็กนักเรียนในโรงเรียน

8.3 การประเมินความพึงพอใจการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีความสามารถในระดับมาก โดยเฉพาะความมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน ความสามารถในการจัดกิจกรรมกีฬา การออกกำลังกายเพื่อความสนุกสนานและเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ ทักษะความสามารถในการเป็นผู้นำเกม การละเล่นพื้นเมืองและนันทนาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในกิจกรรมนันทนาการที่ท้าทาย

8.4 การประเมินความพึงพอใจของทักษะการจัดทำโครงการและการรายงานผลการดำเนินงานโครงการ ผู้บริหารเห็นว่ามีพัฒนาการในระดับปานกลาง สำหรับอาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาเห็นว่ามีพัฒนาการในระดับมาก

8.5 การประเมินความพึงพอใจของทักษะการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารและนักศึกษาเห็นว่ามีการพัฒนาในระดับมาก สำหรับอาจารย์พี่เลี้ยงเห็นว่ามีพัฒนาการในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

จากสรุปผลการประเมินและติดตามผลการพัฒนาความรู้ความสามารถในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา พบว่ามีพัฒนาอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ได้แก่ ความสามารถในการพัฒนากิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียน การพัฒนาด้านการส่งเสริมสุขภาพ สุขศึกษาและบริการอนามัยโรงเรียน การพัฒนาด้านการกีฬาและการออกกำลังกาย การพัฒนากิจกรรนันทนาการ การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพครู การพัฒนาด้านการจัดทำโครงการ (ส่งเสริมสุขภาพ กีฬา การออกกำลังกายและนันทนาการ) ยกเว้นการพัฒนาการจัดทำการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารและอาจารย์พี่เลี้ยงมีความเห็นว่ามีการพัฒนาในระดับปานกลาง ขณะที่นักศึกษามีความเห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก แต่อย่างไรก็ตาม การประเมินผลในภาพรวมพบว่า นักศึกษามีการพัฒนาทักษะความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก จึงกล่าวได้ว่าการประเมินและติดตามผลการพัฒนาทักษะความสามารถของนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานและสามารถประเมินผลงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ เนื่องจากการประเมินและติดตามผลการพัฒนาได้มีการวิเคราะห์

ข้อมูลนำเข้า กระบวนการและผลงานในทุกขั้นตอน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการควบคุมตรวจสอบคุณภาพของผลผลิตของงานได้ (ประชุม รอดประเสริฐ. 2539 : 75) จากผลการศึกษาวิจัย อภิปรายผลได้ดังนี้

1. นักศึกษามีความรู้ความสามรถในการพัฒนากิจกรรมโครงการสุขภาพในโรงเรียน อย่างครอบคลุมทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ การบริการสุขภาพและการสอนสุขศึกษาในโรงเรียน นอกจากนี้นักศึกษายังมีการพัฒนาด้านการส่งเสริมสุขภาพ สุขศึกษาและบริการอนามัยโรงเรียน การพัฒนาด้านการกีฬาและการออกกำลังกาย การพัฒนา ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ การพัฒนาด้านการจัดทำโครงการและการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน กล่าวได้ว่าการพัฒนาที่เกิดขึ้นเป็นผลที่ได้รับจากการประชุมเชิงปฏิบัติการซึ่งจะทำให้ผู้เข้าอบรมเกิดประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติในการอบรม โดยประยุกต์ใช้ร่วมกับการประชุมซินดิเคต (Syndicate) ซึ่งเป็นเทคนิคการฝึกอบรมอีกรูปแบบหนึ่งที่ใช้พัฒนาบุคคลและแก้ไขปัญหาที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง โดยมีการให้ความรู้โดยวิทยากร มีการฝึกกิจกรรมร่วมกัน พิจารณาปัญหาและแก้ไขปัญหาร่วมกัน (วิจิตร อาวะกุล. 2537 : 136) ด้วยผลจากการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับนักศึกษาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยนำผลการประเมินที่พบว่าเป็นปัญหาในปีการศึกษา 2550 มาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและวางแผนการอบรมพัฒนาทักษะความสามารถของนักศึกษาตามปัญหาที่ค้นพบ จึงทำให้ผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในปีการศึกษา 2551 มีการพัฒนาขึ้นในระดับมาก

2. การประเมินความพึงพอใจของผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ การออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษา เห็นว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของฉลอง ภักจัตุรัส (2532 : บทคัดย่อ) ได้วิจัย “การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการฝึกอบรม ตามหลักสูตรเตรียมอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถามศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 9” ที่พบว่าผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ การจัดให้มีสื่อการเรียนการสอน การเก็บบำรุงรักษาและการกำกับดูแลให้มีการใช้อย่างคุ้มค่า การจัดงานเสริมด้านกิจกรรมนักเรียน การจัดบริการด้านต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน การดูแลอาหารสถานที่และบริเวณโรงเรียนให้สะอาด ปลอดภัย ร่มรื่นสวยงามและเป็นระเบียบ ดังนั้นเมื่อสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปางได้เชิญผู้แทนผู้บริหารและอาจารย์พี่เลี้ยงจากโรงเรียนในเครือข่ายมาร่วมประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการพร้อมกับนักศึกษาที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จึงทำให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจตรงกันและมีเป้าหมายร่วมกันที่จะพัฒนาทักษะการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาได้อย่างครอบคลุม ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดผลดีกับคุณภาพของนักศึกษา รวมถึงเกิดผลดีต่อเด็กนักเรียนในการพัฒนาสุขภาพและทำให้กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนมีความเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพใน

ด้านการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพของเด็กนักเรียน

2. ควรศึกษาวิจัยถึงความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครองและนักเรียน ที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมโครงการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ หลายท่าน ได้แก่ อาจารย์ธเนศ ต่วนชะเอม อดีตนายกสมาคมวิจัยแห่งประเทศไทย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษม นครเขตต์ นักวิชาการอิสระสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ รองศาสตราจารย์ ดร.กรรวี บุญชัย แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และอาจารย์ ดร.จิติมา กตัญญู แห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ตลอดจน บูรพคณาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษาแนะนำจนรายงานฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณท่านผู้บริหารและอาจารย์ในโรงเรียนเครือข่ายที่รับนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตลำปาง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูล ขอขอบพระคุณสถาบันการพลศึกษาที่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์วินัย นาราภิรมย์ รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตลำปางที่ให้โอกาส ให้กำลังใจและสนับสนุนให้สามารถดำเนินงานวิจัยจนสำเร็จสมบูรณ์ รวมทั้งขอบคุณนักศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล

หวังว่ารายงานวิจัยฉบับนี้คงเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต และต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานโครงการสุขภาพในโรงเรียนในการนำไปประยุกต์ใช้ คุณความดีของรายงานวิจัยฉบับนี้ขอกราบเทิดทูนแด่คุณแม่ผู้มีพระคุณนานัปการ

บรรณานุกรม

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. **แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ.** กรุงเทพ ฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2542.

ฉัตร เสกสรรวิริยะ และคณะ. **การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนตามนโยบาย 60 โดยใช้นักเรียนเป็นสื่อกลาง** จังหวัดนนทบุรี. วารสารสุขศึกษา. พฤษภาคม-สิงหาคม 2542

ชลิดา ศรมณีและพูนศรี เพียรสนอง. **การบริหารงานบุคคล.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2524.

ชูเกียรติ ลีสุวรรณ์. **เอกสารประกอบการสอนการพัฒนาโครงการการศึกษานอกระบบ.** เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2531. เอกสารอัดสำเนา.

ธเนศ ต่วนชะเอม. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) และเทคนิควิธีเขียนข้อเสนอการวิจัยเพื่อของบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ตามมติคณะรัฐมนตรี.** เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการการวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบันการพลศึกษา ระหว่างวันที่ 27 พฤศจิกายน-1 ธันวาคม 2549. กรุงเทพฯ : กองส่งเสริมวิชาการ สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2549.

ธัญญา โกมุทท์วงศ์. **การพัฒนารูปแบบโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จังหวัดปทุมธานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

นลินี มกรเสน. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุพรรณบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร์บัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538.

นิศา ชูโต. **การประเมินโครงการ.** กรุงเทพ ฯ : มาสเตอร์เพลส, 2531.

บุญชม ศรีสะอาด. **การวัดและประเมินผลการศึกษา.** มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์, 2540.

ประชุม รอดประเสริฐ. **การบริหารโครงการ.** พิษณุโลก : เนติกุลการพิมพ์ , 2533.

ประทีบ ตั้งรุ่งวงษ์ธนา. **การศึกษาการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. "แนวทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์ เพื่อประยุกต์ในงานศึกษา" **เอกสารประกอบการประชุมวิชาการสุขศึกษา ครั้งที่ 7.** กรุงเทพฯ : คณะสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538.

วิจิตร อาวะกุล. **การฝึกอบรม : คู่มือฝึกอบรมและพัฒนาบุคคล.** กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537

วัชรินทร์ จำปี. "คลื่นลูกใหม่ในการฝึกอบรม". **วารสารการศึกษานอกโรงเรียน.** 23 (130) : 3-6 กุมภาพันธ์-มีนาคม, 2539.

วินัย นาราภิรมย์. การประเมินโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาชั้นสูง (พลศึกษา) วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. ชัยภูมิ : วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดชัยภูมิ, มปป.

วิรัชชัย ทอดเสียง. **ความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอแม่ยะ จังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ , 2537.

สุชาติ โสมประยูรและเอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์. **การบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน.** กรุงเทพฯ : เอมี่ เทรดดิ้ง, 2542.

สุพล ทองคลองไทร และชายชัย อาจินสมาจาร."การฝึกอบรม" **วารสารศึกษาศาสตร์. มอ. ปัตตานี.** 3 (7) : 39-51 ตุลาคม 2529-มกราคม, 2530.

สมทรง รักษ์เผ่าและสรรค์กฎณ์ ดวงคำสวัสดิ์. **ภระบวนการดำเนินงานสุขศึกษาเพื่อพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ กรณีการพัฒนาพฤติกรรมผู้บริโภคในชุมชน.** กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารสุข, 2540.

สมพงษ์ ชาตะวิถี. **การประเมินโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา (การฝึกและการจัดการกีฬา) วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดมหาสารคาม.** มหาสารคาม : 2541.

สรรสนีย์ โจกล้า. **การยอมรับและการปฏิบัติตามหน้าที่ของผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน.** วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตร์ มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539.

สำนักงานพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ, กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. **ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตนทางสุขภาพของนักเรียน เพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนกรุงเทพ** : โรงพิมพ์การศาสนา, 2544.

สุรศักดิ์ นานุกูลและคณะ. **การบริหารงานบุคคล.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เทพนาวี, 2527.

อุทัย หิรัญโต. **หลักการบริหารงานบุคคล.** กรุงเทพฯ : โอ.เดียนสโตร์, 2531.

Green L.W.R. and Kreuter, M.W. **Health Promotion Planning : An Educational and Environmental Approach.** 2nd ed. Toronto : Mayfield publishing Company, 1991.

Katz, F.M. **Guidelines for Evaluating a Training Programmer for Health Personal.** Geneva : World Health Organization, 1978.

Rutman, Leonard (ed). Evaluation **Research Methods : A Basic Guide.** 7th ed. Beverly Hills, California : Sage Publications, Inc., 1982.

Stufflebeam, Danial L. "The CIPP Model for Program Evaluation." in George F. Mamdans, Michal S. and Daniel L. Stufflebeam. **Evaluation Model : View Points on Education and Human Service.** Boston : Kluwer – Nighoff, 1985.

World Health Organization, **Towards Health Promoting School.** New Delhi : Regional office For South East Asia, 1988.